

УДК – 316.32

3. Сокол

(Бучацький інститут менеджменту та аудиту)

ІДЕОЛОГІЧНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ОДИН З ПОКАЗНИКІВ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Різні ідеології співіснують і активно впливають одна на одну, в певний період та або інша ідеологія виходить на передній план, утверджується в суспільно-економічній свідомості та в політичному лексиконі. Це відбувається в той період, коли відповідна ідеологічна система знаходить концентрований вираз в політичних програмах, а лозунги цих програм освоюються і підтримуються масою населення. На певний час настає період відносного панування однієї з ідеологічних парадигм.

Повний і несуперечливий текстовий виклад „чистої” ідеології – явище вкрай рідкісне. Нам часто доводиться зустрічатися з проявами ідеології на іншому рівні – з програмами, що являють більш прикладні і комбіновані ідеологічні форми. Всяка реалістична політика практично завжди будується на ідеологічних гібридах і містить в собі значні дози еклектики. Політики керуються необхідністю дії, а не чистотою ідейних принципів, адже політична або економічна програма повинна бути привабливою в очах якомога ширших верств населення і мобілізувати їх на свою підтримку. Тому будь-яких чисто ліберальних, консервативних, демократичних, соціалістичних програм в принципі бути не може. Ідеологічні системи оформляються в безпосередньому взаємовідштовхуванні. Реальна державна політика в провідних західних країнах здавна будується винятково на компромісах та ідеологічних гібридах. Всякі зміни в політиці, що проводиться, в більшості випадків стають не докорінною зміною ідеологічної лінії, а лише зміщенням акцентів. Універсальним шляхом для всіх різновидів наукового, філософського та повсякденного пізнання є дискурс, в якому розкриваються характерні для сучасної доби світоглядні парадигми розуміння світу.

В сучасному суспільстві комунікативний компонент стає дедалі помітнішим і як кінцевий результат і як реальність. У зв'язку з цим дискурс як система висловлювань набуває нової вагомості, оскільки він означає не лише обмін інформацією, а й процес розробки світоглядних засад, оцінок. Теорія дискурсу виходить з того, що нехитрих ідеологій та дискурсів взагалі не існує. Це дозволяє зробити висновок про те, що світоглядні орієнтації особистості визначаються не тільки і не стільки місцем в існуючій системі матеріальних відносин, а й усталеним в суспільстві асортиментом дискурсів.

Отже, ті основні ідейно-політичні напрями, які сьогодні переважають в Україні значною мірою виражають суть шляху, форми руху до реалізації основної мети – формування справедливої, соціальної, демократичної держави прямого народовладдя. Безумовно, втілення цього завдання в Україні, враховуючи наш історичний розвиток, менталітет та сучасний розподіл фінансових, інформаційних, владних ресурсів як в країні, так і в світі, буде досить складним. Характеризуючи нинішній стан українського суспільства, можна стверджувати про його розкол на більші або менші ідейно і політично непримиримі суспільні течії. Різка зміна суспільного ладу, падіння авторитету радянсько-комуністичної ідеології, невдалі реформи, започатковані під гаслами лібералізму, поглиблюють розкол.